

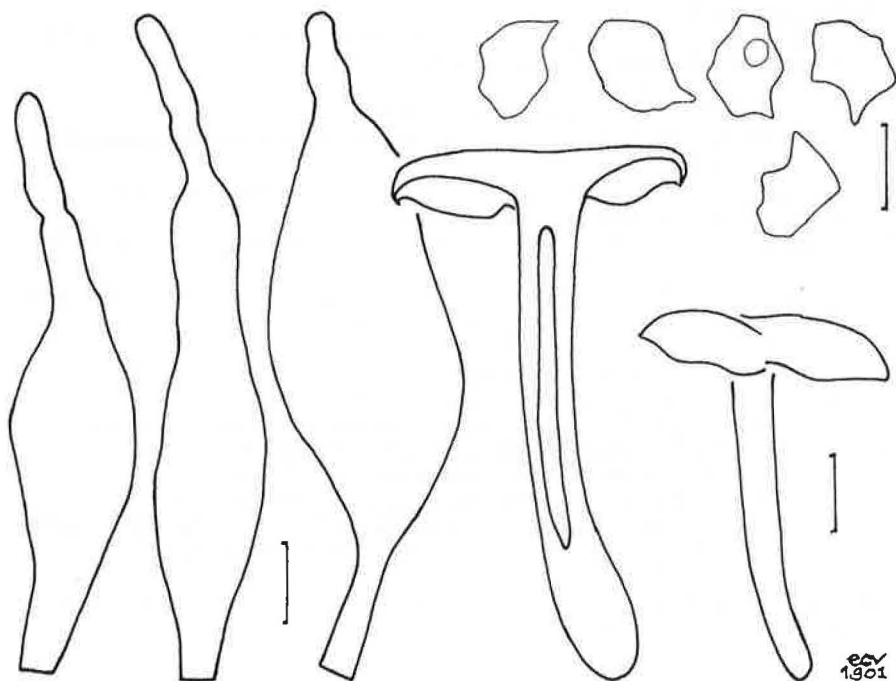
BIJZONDERE VONDSTEN EN WAARNEMINGEN

Een uitzonderlijke zwam

Coolia 39(1): 34-35

In de Amsterdamse Waterleidingduinen, een uitgestrekt natuurgebied ten zuiden van Zandvoort, wordt een natuurbeheer gevoerd waar met paddestoelen steeds meer rekening gehouden wordt. Diverse delen worden jaarlijks gemaaid, of meer of minder extensief met schapen of koeien beweiden. Ook de waterhuishouding wordt meer op de natuur gericht dan in het verleden het geval was. Zo zijn er dan ook steeds meer nieuwe mooie plekken te ontdekken.

In september 1993 kwamen we toevallig op een van die mooie stukjes terecht, een graslandje met Kruiwilg en Tijn, Zwartwordende wasplaat, Vuur-, Sneeuw- en Papegaaizwammetje. Ook groeiden er enkele Satijnzwammen, die *Entoloma pseudoturci* en *E. chalybaeum* bleken te zijn. In de buurt van de Kruiwilg stond

Figuur 1. *Entoloma excentricum*: habitus, sporen en cheilocystiden.

nog een *Hebeloma*-achtig ding, dat ook in het doosje werd gestopt, omdat het toch teveel 'achtig' was en dan ook niet naar radijs rook.

Dat bleek uiteraard een ontzettend leuke vondst te zijn en nog eenvoudig te determineren ook: plaatjes kijken in deel 1 van de Flora Agaricina Neerlandica (Noordeloos, 1988) was genoeg om de passende naam *Entoloma excentricum*, een uitzonderlijke Satijnzwam, te vinden. De naam slaat dus niet op de steel, die gewoon recht onder de hoed zit. Omdat er recent diverse goede beschrijvingen van deze soort zijn verschenen (Gröger, 1988; Noordeloos, 1992, waar ook een kleurenplaat te vinden is; Cetto (1975) geeft een kleurenfoto) nu alleen maar een korte karakteristiek van de vondst en een tekeningetje.

De hoed was licht bruinachtig tot geelachtig, met een leerachtig oppervlak, de lamellen waren roze met een bruine snede en de steel witachtig met lengtevezels. Het meest karakteristiek zijn de grote cheilocystiden, waartussen zich een vormeloze bruine massa bevindt.

Deze Satijnzwam komt wijd verspreid over Europa voor, maar is overal zeldzaam en vooral in droge graslanden, met name op kalk, te vinden (Gröger, 1988; Noordeloos, 1992).

Literatuur

- Cetto, B., 1975. I funghi dal vero 1, 5a, pl. 98.
Gröger, F., 1988. Pilze aus der DDR. 24. *Entoloma excentricum* Bres. - Marmorierter Rötling. Mykologisches Mitteilungsblatt 31: 15-18.
Noordeloos, M.E., 1988. Entolomataceae. In Bas & al. (eds.). Flora agaricina neerlandica, vol. 1. Balkema, Rotterdam.
Noordeloos, M.E., 1992. *Entoloma* s.l. Fungi Europaei 5. Saronno.

Else C. Vellinga & John Lennie, Haarlem

Cenococcums uit het stenen tijdperk

Coolia 39(1): 35-36

In juli van dit jaar kregen wij een groot aantal kleine zwarte bolletjes toegestuurd, van enkele mm's doorsnede en soms met iets van een onduidelijk naveltje. Het vermoeden dat het sclerotiën waren van *Cenococcum geophilum* Fr. werd bevestigd na vergelijking met recent herbariummateriaal. Deze in de Hypogaea-literatuur steeds als een buitenbeentje behandelde soort is op zich niet ongewoon. Het bijzondere van dit materiaal was echter dat het verzameld was op 3 meter beneden